

Yttrande över remiss; betänkandet Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)

Region Västernorrland ställer sig positiv till utredningens förslag och välkomnar att en översyn har gjorts av tolkning i talade språk.

Utredningen beskriver en mångfacetterad problembild med behov av åtgärder inom olika områden. De förslag på ändringar som föreslås i betänkandet tar sikte på att få genomslag om cirka fem år. Region Västernorrland känner igen den problembild som utredningen presenterar.

Regionen önskar en utveckling av teknik för tolkning på distans och vill se konkreta lösningar och utvecklingsinsatser inom det området som kommer att vara en viktig del av framtiden.

Flera olika utbildningsnivåer för tolkar föreslås. I det korta perspektivet kan det vara bra med flera nivåer. På längre sikt är en högskolenivå rimligt då det är ett kvalificerat uppdrag att vara tolk.

För att få till stånd en sådan utveckling behövs det, som utredningen föreslår, ställas tydliga krav och styras mer aktivt kring utbildning, auktorisation, och förmedling. Föreslagen tillsyn av tolkar och tolkförmedling är också ett viktigt led i den riktningen. Från 2024 ska staten ha krav på sig att bara få använda auktoriserade/utbildade krav på sig, dock inte för kommuner och Regioner. Det anser inte regionen är någon bra idé. Det ska vara samma krav för alla, givetvis med finansieringsprincipen i botten.

Tolkutredningen föreslår att i lag införa förbud mot barntolkning. Betänkandet belyser flera negativa effekter som följer av barntolkning samt att barntolkning är omfattande och vanligt förekommande inom offentliga verksamheter.

Viktigt att betänka är även att det finns negativa effekter att använda anhöriga eller icke korrekt utbildad tolk och följande aspekter bör beaktas vid sådana tillfällen

- inte neutral och opartisk tolkning
- omfattas inte av tystnadsplikt och kan ha ett begränsat språk och terminologi
- inom vissa religioner förbjuds man att förmedla viss information, tex negativa besked/resultat och med anledning av detta ger direkt felaktig eller utebliven översättning

Mot den bakgrunden vill Region Västernorrland välkomna förslaget om förbud mot barntolkning, med tillägg av förbud även för anhörigtolkning.

Vilka krav ska vi ställa för att få en praktiskt användbar och säker tolktjänst? En pragmatiskt lagd kravnivå är eftersträvansvärt. Om det här blir lag - Är det inte ett "överkrav" att gå så långt? Regionen föreslår att man bör överväga ett "bör-krav". Ska vi avstå från att ge vård för att vi inte får tag på en tolk med "rätt" formell kompetens? Det kan bli mycket svårlösta och oönskade situationer av det.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Hans Wiklund
Regiondirektör